

TRÆK AF FUGLELIVET I STOREHEDINGE

AF

H. ARCTANDER.

Efterfølgende lille Skildring er fremkommet af ca. 35 Aars Optegnelser. Jeg har formentlig saaledes faaet med, hvad der kan siges om indtraadte Forandringer, idet nogle Fugle er forsvundne og andre komne til. Der er kun Tale om ynglende Fugle, idet Fugle paa tilfældigt Gennemtræk ikke har kunnet gøres til Genstand for stadige Iagttagelser.

For at afgøre, om en Fugl yngler, er det ikke nødvendigt at se Reden; naturligvis er dette Kriterium godt; men jeg har altid haft en Uvillie mod at lede efter Fuglereeder endsige mod at samle paa Æg, idet jeg forhen og i de senere Aar mere og mere er kommet til den Overbevisning, at denne Sport er til største Fare for Artens Bestaaen. Hvor ynkeligt end hensynsløs Forfølgelse har reduceret vor Fugleverden, saa er jeg ikke fri for at tro, at enkelte Fuglearter, som nu er i Færd med at forsvinde eller er forsvundne, muligt endnu vilde tilhøre vor Fauna, om Æggejageriet desværre ikke var saa udbredt, som det er; jeg tvivler paa, at 1 blandt 10 af dem, der paabegynder en Æggesamling, har noget virkeligt Udbytte deraf, hvorimod det er sikkert, at Fuglebestanden lider meget derved. Selvom adskillige Fugle atter bygger ny Rede, vil Yngelen blive svag og for Størstedelen gaa til Grunde, særligt blandt Trækfuglene, og tages Æg fra Arter, der er i Færd med at forsvinde, saa er dermed deres Saga hurtigt ude. Kunde jeg derfor bevæge en og anden til at lade Fuglereeder i Fred, undlade saavel at kigge til dem som navnlig at tage Æggene, skulde det meget glæde mig, og man kan som sagt meget godt blive klar over, om en Fugl yngler, selvom man ikke ser Reden. Naar man under et Træ finder de tomme Æggeskaller, kan man ret rolig gaa ud fra, at Fuglen har Rede der eller i nærmeste Nærhed. Naar man hen paa Forsommeren ser de gamle ledsagede af Unger, der endnu fodres, kan man slutte, at Reden har været i Nærheden. Naar man ser en Fugl travlt beskæftiget med at samle Føde, flyve bort med Næbbet fuldt af Føde, kort efter komme tilbage, atter samle Føde, som holdes i Næbbet, og atter flyve bort, kan man gaa ud fra, at den fodrer sine Unger; mindre

paalideligt er det, at Hannen hen til Sct. Hansdag vedbliver at synge, men i de fleste Tilfælde sker det dog næppe, hvis Reden ikke findes i Nabolaget; ogsaa naar man ser de gamle stadig flyve ud og ind af et Hul i et Træ, kan man gaa ud fra, at de yngler der, særlig naar de saa senere præsenterer sig med et Kuld Unger¹. Kort sagt, der er mange andre Kendetegn end just Fundet af Reden, der beviser, at Fuglen yngler paa Stedet. Med dette som Udgangspunkt til Bevis for ynglende Fugle har jeg i Aarenes Løb fundet følgende i Storehedinge By:

Natugle (*Syrnium aluco*), Ringdue (*Columba palumbus*), Mursvale (*Cypselus apus*), Skade (*Pica caudata*), Krage (*Corvus cornix*), Allike (*Corvus monedula*), Tornskade (*Lanius collyrio*), Bysvale (*Hirundo urbica*), Forstuesvale (*Hirundo rustica*), Stær (*Sturnus vulgaris*), Gjerdesmutte (*Troglodytes parvulus*), Træpikker (*Certhia familiaris*), Musvit (*Parus major*), Blaamejse (*Parus coeruleus*), Graamejse (*Parus palustris*), Tornsanger (*Sylvia cinerea*), Gjerdesanger (*Sylvia curruca*), Munk (*Sylvia atricapilla*), Havesanger (*Sylvia hortensis*), Gulbug (*Hypolais icterina*), Løvsanger (*Phylloscopus trochilus*), Sangdrossel (*Turdus musicus*), Solsort (*Turdus merula*), Rødstjert (*Ruticilla phoenicura*), Rødkjælk (*Erithacus rubecula*), Nattergal (*Luscinia philomela*), Graa Fluesnapper (*Muscicapa grisola*), Spurv (*Passer domesticus*), Skovspurv (*Passer montanus*), Bogfinke (*Fringilla coelebs*), Stillids (*Carduelis elegans*), Svenske (*Ligurinus chloris*), Irisk (*Cannabina linota*), Gulspurv (*Emberiza citrinella*), Bomlærke (*Emberiza miliaria*). Altsaa ialt 35. Hvis man tog de tilstødende Marker med, vilde Tallet jo forøges med nogle enkelte; jeg regner kun, hvad der yngler i Haver og ved Husene. Af de 35 findes i de senere Aar ikke ynglende mere: Skade (*Pica caudata*), Rødstjert (*Ruticilla phoenicura*) og Nattergal (*Luscinia philomela*), om der end nok er Mulighed for, at de atter vil indfinde sig, hvorom senere. Til Gengæld er der i de senere Aar fundet som ynglende: *Certhia familiaris*, *Columba palumbus*, *Turdus musicus* og *Lanius collyrio*.

Forholdene i Storehedinge er saadanne, at der omtrent til hvert Hus findes en Have; saaledes er hele Vestsiden af Byen — set med Fugleøjne — en sammenhængende Have, idet de Hække og Hegn, der skiller de enkelte Smaahaver, yderligere

¹ Hvad Fugle paa Land, Eng og Strand angaar, vil der kunne paapeges andre Forhold endnu, som jeg ikke nærmere skal komme ind paa.

ved deres Nærværelse bidrager til gunstige Opholdssteder for Smaafugle; og tidligere fandtes der endnu 2 til 3 gamle Haver med Krat og større Træer. Her var et sandt Eldorado for byggende Fugle; men nu er de for en Del indtagne til Gader, hvorfor Fuglene har maattet fortrække; dette er vel Grunden til, at Nattergalen f. Eks. er forsvunden, omend de mange Katte maaske ogsaa har deres Part i Skylden. Men endnu findes der dog som sagt en Mængde Haver og enkelte store, f. Eks. Præstegaardens, hvortil kommer flere store nye Gartnerier, saa at der fremdeles er god Plads for ynglende Fugle, hvad der viser sig ved, at omend Arterne ikke er særlig talrige, saa er Individernes Antal ganske godt. Den gamle Kirke med sine mange Huller yder ligeledes Ly for mange Fugle; endvidere findes hist og her, f. Eks. i min Have, Lindetræer, der er omspundne med Vedbend lige op til de tyndeste Grene, og hvori der saaledes findes Skjul til en Mængde Fugle baade til Ophold og Yngleplads.

1. *Emberiza miliaria*, Bomlærke, findes ikke inde i Byen, men i Stakhaverne i Udkanterne. Jeg har ikke fundet dens Rede der — for at finde Reden af Bomlærken skal der søges godt, hvad jeg af anførte Grunde ikke gør — men da den er talrig og stadig til Stede paa nævnte Steder, yngler den sikkert her eller i umiddelbar Nærhed.

2. *Emberiza citrinella*, Gulspurv, er meget talrig; dens Rede har jeg fundet i Stakhaver, og den kommer om Efteraaret og Vinteren ind paa Gaderne for at opsamle Affald sammen med Spurvene.

3. *Cannabina linota*, Tornirisk, er talrig og yngler overalt, selv i umiddelbar Nærhed af, hvor Folk færdes i Haverne. Det er for saavidt mærkeligt, som jo Fuglen er sky og forsigtig; men Yngleplads vælger den med stor Tillidsfuldhed; med sin lille Kvidren liver den op i Haven, og Hannens smukke røde Farve er det en Øjenlyst at se paa. Men man skal sidde stille, da den er meget paapassende og flygter, naar den mærker Uraad.

4. *Ligurinus chloris*, Grønirisk, Svenske, hører ogsaa til de ret almindelige Fugle her i Haverne, om den end ikke er talrig. Om Vinteren flokkes den med Spurv, Bogfinke og Gulspurv i Stakhaverne; dens smukke, grønlig Dragt med den gule Stribe paa Vingekanten gør den til en Pryd.

5. *Carduelis elegans*, Stillids, optræder i vekslende Mængde. I nogle Aar fandtes den meget sparsomt; derpaa blev den talrigere og holdt sig saaledes en Række af Aar; men i de senere Aar er den igen formindsket i Antal. Aarsagen hertil har jeg ikke kunnet finde; her findes ingen Fuglefængere, og om Salonbøsser end er ret talrige, har jeg en Formodning om, at de kun bruges lidt til Jagt paa Smaafugle, og Rovfugle kan ganske udelukkes. Det maa afhænge af andre Ting, muligt Ernærings-spørgsmaalet. Den hedder jo ikke *carduelis* (*carduus* = en Tidsel) uden Grund, hvorfor den vel søger hen, hvor saadanne Planter findes rigeligt.

6. *Fringilla coelebs*, Bogfinke. Om den end er til Stede hele Aaret, maa den dog for en Del være en Trækfugl, da den om Efteraaret og Vinteren optræder i saa store Tal, at det umuligt kan være Egnens egne allesammen; oven i Købet er den ikke meget talrig som ynglende her i Haverne. Allerede i første Halvdel af Marts begynder Hannen at synge; men det er kun nogle Strofer, den kan huske; først efterhaanden — muligt ved Samøvelse med andre — lærer den hele sin kønne Sang, som forresten ikke synges ens af de forskellige Individuer; en Del ender Strofen meget poetisk med noget, der lyder som »Souvenir«, uden at jeg dog derfor tør paastaa, at han kan Fransk.

7. 8. *Passer montanus*, Skovspurv, og *Passer domesticus*, Husspurv, er naturligvis almindelige, dog er Skovspurven ikke ret talrig. Disse Fugle er jo hadede og foragtede. Hvorfor de er foragtede, er ikke godt at sige; Tegningen og Farveblandingen paa Hannen er køn, naar man har Sans for sligt, og saa er den vor trofaste Fælle hele Aaret. At man ikke skal flytte den til andre Egne, end hvor den er hjemmehørende, er en Sag for sig. Omkalfatring af Naturen ved Flytning af vilde Dyr fra et Sted til et andet er en Uting og har hævnnet sig umaadeligt, og at Spurven paa fremmede Steder, hvor den er tilført, har vist sig som højst skadelig, er rimeligt; men her i dens Hjemstavn, hvor alt er indstillet paa dens Færden, gør den Gavn ligesaa meget som Skade, f. Eks. ved at fortære Larver og Pupper af Natsværmere samt Oldenborrer og andre Insekter; det er derfor ogsaa med nogen Uret, at den er forhadet, og godt er det, at den har enkelte Fristeder, hvortil netop Byerne med Tegl og Stenbro hører. Lader man være med at jage den, viser den en

Mængde morsomme Egenskaber; dens Forsigtighed forlader den vel ikke helt; det lille Øje er stadig paa Vagt, men den bliver til en vis Grad tillidsfuld, saa at den tør søge Æde helt hen til en; hurtigt hopper den til Side, hvis den opdager noget mistænkeligt; lille som den er, løfter den sig op paa Benene og strækker Halsen for at se saa vidt om som muligt, og vips, er den borte, hvis ikke alt er, som den ønsker. Hannen er især den, der samler ind af Redematerialer, hvorimod Hunnen som Regel ikke giver sig af dermed; men det er Hr. Gemalen, der slæber de lange Straa, Fjer, Hestehaar, Bomuld osv. af Sted. Madningen af Ungerne, naar de er ude af Reden, tilfalder derimod væsentligst Hunnen. Der er noget kendt menneskeligt heri.

Imod hele Finkeslægten har der i de senere Aar i stigende Grad været ført Klager fra Haveejernes Side. Jeg skulde ikke have berørt Sagen, naar der ikke var fremkommet haarrejsende Artikler i et ret udbredt Blad, der hedder »Haven«, og hvor ogsaa Folk, der smykker sig med Videnskabsnavn, og som burde vide Besked, har været fremme med haarde Angreb. Alt er kun set med ensidigt Blik; aldrig drages andet frem end den utvivlsomme Skade. Og dog behøver man kun stille og roligt at se efter, saa vil man let ogsaa se Medaillens anden Side. Lad mig tage et Par Eksempler: I 1911 var et af mine Kirsebærtræer fuldstændig ødelagt paa Bladene af en blaasort Bladlus, Bladene krøllede sammen, og Kirsebærrene visnede; næste Aar bemærkede jeg, at Spurvene havde meget travlt i Træet, da Blomsterknopperne var ved at bryde gennem Svøbet; med nogen Ærgrelse saa jeg, at næsten hver eneste Blomsterknop blev revet bort. Ved nøjere Eftersyn bemærkede jeg imidlertid paa de endnu ubeskadigede Knopper et klæbrigt Overtræk, og jeg tænkte mig Muligheden af, at dette stod i Forbindelse med Bladlus, som jo afsondrer en sød Vædske, og at Fuglene derfor aad Knopperne; i hvert Fald forsvandt Bladlusene dette Aar og de følgende ligeledes, og jeg har hverken før eller siden set, at Spurvene er faldne over Kirsebærblomsterne.

En Forsommer bemærkede jeg endvidere, at 2 Grønirisker havde travlt i et Æbletræ, som stod i Udspring med Blomsterne; den ene Blomsterknop efter den anden faldt ned; jeg saa efter paa nogle af dem, som Fuglene havde været i Lag med, og fandt enkelte af dem bidt af Larver; det er naturligvis Larverne,

Fuglene har taget, hvorved tillige Blomsterknopper er gaaet i Løbet.

Lad altsaa være, at Smaafugle kan være generende i Haven, Nytte gør de ogsaa, og derfor er det smaaligt at erklære Krig paa Kniven mod dem, særlig mod Arter med faatallige Individuer, hvortil netop vore smukkeste Finkearter hører: Grønirisk, Bogfinke, Kernebider, Stillids osv. Som et lille Eksempel paa, hvad man kan finde paa af Smaalighed, er nævnt af en Indsender, at Bogfinken »skader Radiserne«!

9. *Muscicapa grisola*, Graa Fluesnapper, er meget almindelig ynglende; den er særdeles tillidsfuld og vælger ofte sin Redeplads tæt op ad Steder, hvor Folk færdes, f. Eks. i Lysthuses Plantebeklædning, i Slyngplanter op ad Væggene osv. Den bliver her i hvert Fald til Slutningen af August, muligt længere.

10. *Luscinia philomela*, Nordlig Nattergal. For ca. 30 Aar siden fandtes den talrigt i Haverne her i Byen; men i de senere Aar er den næppe ynglende mere; den kommer her nu kun paa Gennemtræk, synger et Par Dage og forsvinder saa; Forholdene er heller ikke længere indbydende for den; dels er gamle Haver nedlagte, dels er Haverne nu for kultiverede : uden Undervækst; imidlertid er det ikke udelukket, at den atter vil komme tilbage, naar Forholdene atter bliver indbydende for den.

11. *Erithacus rubecula*, Rødkjælk, ikke talrig, men findes her omtrent til alle Tider.

12. *Ruticilla phoenicura*, Blødstjært, har jeg kun set ynglende her en Gang, og det gik ilde; den havde valgt til Redeplads et Hul i et stort Træ i Skolegaarden; trods al Paa-passenhed fra Lærerens Side lykkedes det dog Drengene at faa Reden ødelagt, og dermed forsvandt Fuglen som ynglende. At den naturligvis hvert Aar findes paa Gennemtræk, er en anden Sag.

13. *Turdus merula*, Solsort. Som overalt er denne Fugl ogsaa her bleven talrig og tildels ogsaa overvintrende. Den Skade, som der klages over, at den gør, kan bemærkes, naar man er meget nøjeregnende, men f. Eks. i Kirsebærtræer ødelægger den ikke en Tiendedel af, hvad Stæren kan præstere, og hvor er den ikke oplivende med sin Sang og sin Færden. Allerede i Februar og Marts begynder den at øve sig i Sangen, endnu kun spædt og usikkert, men i Slutningen af Marts kan

den hele Lektien — b, a, d, f, d, b. er Grundtonerne, hvorfra den varierer — og hvor bliver den ikke tillidsfuld paa Steder som hos mig, hvor Fugle aldrig fortrædiges; den færdes mere roligt i Have og Gaard end Stæren, og det er en Time værd at sidde og se paa dens Færd; snart løber den hen ad Jorden, snappende et Insekt, saa staar den pludselig stille med Hovedet lidt paa Skraa; som et Lyn slaar den ned med Næbbet og haler en Regnorm ud af dens Hul. Nogle raske Slag med Næbbet til Ormen er rolig, saa samler den den sammen og af Sted til Ungerne med den fede Bid. Naturligvis tager den ogsaa et Jordbær, nogle Kirsebær og Ribs; men det er egentlig kun overfor de sidste, forekommer det mig, at den maa siges at være lidt ubeskeden. Det er en prægtig Fugl. Hele dens Bygning er harmonisk, og den udviser baade Kraft og Behændighed i al sin Færden.

14. *Turdus musicus*, Sangdrossel. Denne herlige Sanger er først i de sidste Aar optraadt som ynglende i Storehedinge. For nogle Aar siden var der kun et enkelt Par, i Aar har der ynglet mindst 3 Par; den forlader os naturligvis om Efteraaret, men i Forsommeren glæder den med sin Sang, særligt om Aftenen.

15. *Phylloscopus trochilus*, Løvsanger, yngler sparsomt, f. Eks. i Præstegaardshaven og paa den nye Kirkegaard.

16. *Hypolais icterina*, Gulbug, yngler næppe hvert Aar, men som Regel findes den her dog.

17. *Sylvia hortensis*, Havesanger, findes jævnligt som ynglende. Jeg har hørt dens Sang helt hen i August Maaned.

18. *Sylvia atricapilla*, Munk, yngler, men faatalligt.

19. *Sylvia curruca*, Gærdesanger. Af vore Smaasangere er denne den talrigste; den findes i næsten hver Have, hvor der blot er en tæt Stikkelsbærtorn og lidt Vand; men Vand ønsker den ligesom i øvrigt alle Sangfugle.

20. *Sylvia cinerea*, Tornsanger, findes i Byens Udkanter i Stakhaverne og paa lignende Steder, ikke hyppig.

21, 22, 23. *Parus palustris*, Sumpmejsse, *Parus coeruleus*, Blaamejsse og *Parus major*, Musvit, findes i nogenlunde Tal, dog er Musvitten nok den talrigste. Som Bevis paa, hvor let man kan faa Mejsere til at yngle, tjener, at jeg for et Par Aar siden savede en hul Gren ned med et lille Hul i Siden og slog et Bundstykke paa den, hvorefter den blev slaadet fast i Val-

nøddetræet i min Have; nogle faa Dage efter var en Sumpmejsje travlt beskæftiget med at bygge i den. Musvitten vælger undertiden ret ejendommelige Ynglesteder. I Lystanlæget findes ved Pavillon en Brønd med en Jernpumpe. Da for et Par Aar siden Pumpen i lang Tid ikke var bleven brugt, men en For-aarsdag skulde bruges ved en Fest, pumpedes først en forvirret Fugl ud af Tuden og derpaa en Rede med 6 Æg. Det var en Musvit, der havde fundet denne Redeplads egnet til Brug.

24. *Certhia familiaris*, Træløber. Kun i 1910 har jeg bemærket den ved Sommertid, i Juni Maaned. Den var travlt beskæftiget med at søge mit Valnøddetræ efter, og naar den havde Næbbet fuldt af Larver, fløj den over i Præstegaardshaven. Dette fortsatte den med adskillige Gange; den har altsaa utvivlsomt haft Unger, som den bragte Føde. Om Efteraaret almindelig paa Træk.

25. *Troglodytes parvulus*, Gærdesmutte. Denne fornøjelige lille Fugl er ikke meget talrig, men dog altid til Stede, og dens skingrende Sang klinger ofte i Vinterens Hjerte. For et Par Aar siden iagttog jeg, hvorledes den lavede en »Fixerrede«. Mellem Gaard og Have staar et gammelt Lindetræ beklædt med tæt Vedbend; en Eftermiddag bemærkede jeg, at en Gærdesmutte havde travlt med at bringe Blade hen i Vedbenden. Ud og ind fløj den, op og ned; med største Anstrengelse bar den i Næbbet visne Blade, der var af dens egen Størrelse, og i Løbet af en Timestid var der dannet hele den udvendige Beklædning af en Rede; selv sad den lidt i Hullet, saa hen paa mig, som om den vilde sige: »Mon jeg ikke narrer Dig,« hvad den da ogsaa gjorde, idet dette store Arbejde aldrig blev færdigt; den byggede et andet Sted, og dette var kun en »Fixerrede«, som jo denne Fugl af en eller anden Grund jævnlgt laver.

26. *Sturnus vulgaris*, Stær. Dens Ankomst er noget uregelmæssig; i 1915 sad en (ikke overvintrende) allerede ved Kassen og fløjtede d. $15/1$; men som Regel kommer Spejderne først i Begyndelsen af Februar, og Hovedmassen først i Slutningen af Februar eller Begyndelsen af Marts. I Aar, 1916, kom den særdeles sent, idet Hovedmassen først indfandt sig sidst i Marts, d. $28/3$. Hvad Grunden har været, er ikke godt at vide. Hvad Redeplads angaar, er denne Fugl lidet kræsen; dog forlanger den et Hul med betydelig Dybde; den gaar derfor ikke i Kasser der er for korte fra Flyvehullet og til Bunden; men ellers er den

tiltakketagende. For nogle Aar siden havde et Par fundet Byggeplads i de hule Jernbanebomme, som sænkes ned over Gaden, naar Togene passerer; naar Bommene var oppe, forsvandt Stærerne ind i dem gennem Hullet i Spidsen; men naar Bommene var nede, sad de stille paa en Telefonpæl og ventede. Desværre kunde Ungdommen ikke taale dette; Reden blev ødelagt med en lang Pind en Dag, Bommene var nede. Drengene har jo deres egne Fornøjelser.

27, 28. Om *Hirundo urbica* og *rustica*, By- og Forstuestuesvale er ikke videre at meddele, end hvad jeg har nævnt i en tidligere Meddelelse om Fugle paa Stevns (Aargang 4, Hefte I). Dog kan bemærkes, at den Nedgang, der den Gang sporede hos Bysvalen, synes ophævet, saaledes at den nu forekommer i ret betydelig Mængde. Almindeligt regnes jo Svalen til de fromme Fugle; men ogsaa mellem dem findes Stridigheder. Et Par Forstuesvaler havde netop faaet Reden klinet færdig i min Port og skulde nu til Æglægning, da de blev forstyrret af en ugift Hr. Svale, som var stærk nok til at jage dem bort og ikke tillod dem at komme i Reden. Skønt han hver Dag sad og kvadrede paa Telefontraadene i Gaarden, blev han ikke gift, og Reden forblev ubenyttet.

29. *Cypselus apus*, Mursvale. Om dens Ankomsttider kan jeg henholde mig til forannævnte Meddelelse; dens Bortrejse falder for Hovedpartens Vedkommende inden Udgangen af August Maaned. I 1901 noteret allerede som borte d. 13/s. Antallet har nu i flere Aar næsten været konstant ca. 30, 0:15 Par. Mursvalen hører jo til de Fugle, som man ret let kan holde Tal paa, idet de navnlig hen paa Eftermiddagen jager afsted i Flokke efter hinanden med deres skarpe Skrig, snart lavt som i Leg, snart meget højt oppe, formodentlig efter Insekter. Desværre falder der aarlig een eller flere ved at flyve mod Telefon- eller elektriske Traade, der er farlige for Fugle med en saa utrolig hastig Flugt som disse. Det er en af de sidste Fugle, der flyver ude om Dagen, idet de vedbliver med Jagten til efter Tusmørkets Indtræden; formentlig er det dem, som har ruget, og som nu maa søge Føden lidt sent paa Dagen. Helt uden Fare er den sene Jagen ikke, hvad senere skal omtales.

30. *Lanius collurio*, Tornskade. Først i de sidste Aar er denne smukke Fugl kommet som ynglende til Storehedinge; dette skyldes dels, at Lystanlægget er vokset stort og tæt, dels

Anlægget af en Del store Gartnerhaver. Der er mærkeligt nok mange Mennesker, der ikke har hørt den synge, og dens Sang er dog ganske pudserlig, idet den nemlig — omend med svag Stemme — i høj Grad kan efterligne andre Fugles Sang; men den er jo noget sky, hvorfor man skal forholde sig meget rolig for at faa Sangen at høre.

31. *Corvus cornix*, Graa Krage. Kun i een eller to Haver faar den Fred til at bygge Rede, da den jo er noget slem efter Kyllinger; men findes gør den som ynglende. For nogle Aar siden fandtes en Kragerede i Præstegaardshaven i et Lindetræ beklædt med Vedbend; i samme Træ havde en Ugle (*Syrnium aluco*) sin Rede. Da Ungerne voksede til, udspandt der sig mellem de gamle nogle vældige Slagsmaal med stort Spektakel; det endte dog med, at begge Familierne fik Ungerne ført frem, og da de var fløjne af Rederne, ophørte dermed Fjendtlighederne.

32. *Pica caudata*, Skade. For Øjeblikket yngler Skaden ikke i Storehedinge By. Den var tidligere fast ynglende, f. Eks. i min Have i et gammelt Valnøddetræ; men Maaren blev i nogle Aar meget talrig i Stevns, hvad der havde Skadens nære Udryddelse til Følge. I al Almindelighed fredes den af Landboerne, og nu synes Maaren atter aftagen, og Skaden breder sig igen, saa at den nu yngler overalt i Byerne tæt op til Storehedinge og maaske snart atter kommer her tilbage. Den forladte Skaderede i min Have blev brugt af

33. *Corvus monedula*, Alliken. Om Foraaret hentede de, da de mærkede Reden ubenyttet, alt Materialet og bar det til deres Boliger, væsentlig i Kirken; der findes 10—15 Par, næsten alle ynglende i den gamle Kirkes Huller. Et Foraar havde et Par fundet Anledning til at bygge Rede hos Genboen i en Skorsten, som sjældent blev benyttet. Da der dog engang blev fyret i en Kakkellovn, viste det sig, at der ikke var Træk; Reden blev da opdaget og fjernet. Den var fastgjort med et Kors af ret tykke Grene inde i Skorstenspiben, og derover var stablet saa mange Pinde, at der var omtrent et lille Vognlæs, da de kom ned i Gaarden. Man forbavsnes over den lille Fugls Energi.

34. *Columba palumbus*, Ringdue. Denne Skovfugl har nu i omtrent 15 Aar haft Redeplads i Storehedinge. Oprindelig byggede den i en Hængeask paa den gamle Kirkegaard, og uagtet Reden kun fandtes 6—8 Meter over Jorden, fik den dog,

trods jævnlige Eftersyn af Drengene, sine 2 Unger flyvefærdige. Senere har der været indtil 2—3 Par her i Byen, og af dem har i flere Aar et Par bygget i mit Lindetræ, der, som nævnt, staar mellem Gaard og Have og er tæt beklædt med Vedbend. Første Aar, den indfandt sig her, var 1909; den $17/5$ er noteret, at den ligger fast paa Reden, og at Duerne skifter regelmæssig i Rugningen Kl. ca. 9, 11, 2 og 5; d. $10/6$ fandtes Æggeskallerne paa Jorden, men kan have ligget der nogle Dage forud; d. $20/6$ var Ungerne hoppede af Reden og sad i Linden. I 1910 var Reden anlagt højere oppe i Træet, og Fuglene var i det hele tidligere paa Færde. Ungerne var af Reden d. $29/5$ og fodredes endnu d. $19/6$; de kan altsaa ikke staa paa egne Ben endnu 3 Uger efter, at de er flyvefærdige, noget man burde mærke sig overfor en ny Jagtlov. I 1911 fløj de først af Reden d. $15/7$. I 1910 skete det mærkelige, at Natuglen byggede i Træet samtidig; jeg var noget spændt paa, hvorledes det vilde gaa; men Duerne tog ikke mindste Notits af Uglen, og Ungerne led ikke Spor af Overlast.

35. *Syrnium aluco*, Natugle. Jeg har aldrig bemærket mere end et Par Ugler her i Byen, skønt her maa være god Lejlighed for flere og Føde nok, da Mus og Rotter forefindes rigeligt, idet her er flere store Avlsgaarde beliggende i selve Byen. Dens Redeplads er som Regel Kirken, men, som nævnt, kan den ogsaa finde paa at bygge i vedbendklædte Træer. Der er jo mange Mennesker, som ikke kan lide Uglen, og som finder dens Skrig uhyggeligt og ildevarslende. Jeg kan ikke forstaa dette; tværtimod forekommer det mig, at netop dens naturlige Skrig kan gælde for en Vægter, der med sin Sang, — just ikke harmonisk — angiver, at alt er, som det skal være; hvis der var Uro eller Sligt, tav Uglen sikkert stille. I mindst 6 Uger fodrer den sine Unger, efter at de er fløjne af Reden, hvad jeg bemærkede det Aar, den byggede her i Gaarden; hvis derfor de gamle forulykker inden den Tid, er Ungerne fortabte. Trods dens tilsyneladende Tunghed er Uglen meget behændig; en Aften saa jeg den 3 Gange slaa ned i Naboens Have og hver Gang komme op paa Grenen med en Rotte i Kloen. Før 1911 var her i min Gaard rigeligt med Rotter; fra den Tid findes saa godt som ingen mer. Men den kan gøre mere endnu. Den $19/5$ 1912 sidder jeg i Haven og bemærker Uglen siddende i Nabo-haven i et stort Pæretre; Tusmørket var faldet paa, og kun

nogle Mursvaler sværmede af og til tæt forbi Uglen. Den sad tilsyneladende ligegyldig, kun drejende Hovedet lidt imellem, og jeg tænkte: Ja, min Ven, saadan Steg faar du aldrig at smage. Endelig var Mursvalerne klare til Nattero, og en enkelt fløj for sidste Gang tæt forbi Uglen og forsvandt i Naboens Pakhus mellem Tagrende og Tagskæg; i samme Øjeblik retter Uglen sig; med et Par lydløse Vingeslag er den ovre i Tagrenden; jeg ser den slaa nogle Slag med Næb og Vinger, og i Sandhed! kommer den ikke tilbage med Svalen i Klørne! Jeg maa tilstaa, jeg blev forbløffet. Aldrig havde jeg tænkt mig, at Luftens hurtigste Flyver kunde falde for en Ugle. Naa, det er utvivlsomt ogsaa en uhyre Sjældenhed, ligesom dens Føde i det hele taget kun undtagelsesvis bestaar af Fugle. Ved Undersøgelse af Uglegylp af H. Winge og O. Helms er jo til Evidens godtgjort, at Størsteparten af Uglens Føde er Dyr af Museslægten; af de faa Fugle, den tager, er Spurven absolut i Majoritet, og naar den lader f. Eks. Ringduen i Fred, forulemper den neppe større Fugle. At den kan kives med en Krage er en Sag for sig, især naar de bor Dør om Dør, og det er vel mest Kragen, der er den ufredelige.